خراسان رضوی
روزنامه
سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی
خراسان رضوی

پنج‌شنبه | ۱۵ دی ۱۴۰۱
۱۲ جمادی الثانی ۱۴۴۴
شماره ۵۱۵۴

گزارش

درختانی باهویت تاریخی

۱۲ درخت کهن‌سال در شهرستان های جوین، خوشاب و طرقبه شاندیز در مسیر ثبت ملی قرار دارند

درختان کهن‌سال به عنوان یکی از ذخایر ارزشمند ژنتیکی، دارای ارزش فوق‌العاده بالایی هستند؛ لذا شناسایی و معرفی درختان کهن‌سال به عنوان یک میراث فرهنگی در کشورمان از اهمیت زیادی برخوردار است. درختان کهن‌سال عمدتا نماد سرزندگی در شهرها و روستاها به شمار می‌روند و نزد مردم از جایگاه و احترام خاصی برخوردارند که در راستای توجه به حفاظت و مراقبت از این درختان، بحث ثبت ملی شدن درختان با قدمت بالا از اهمیت زیادی برخوردار است. توجه به درختان کهن‌سال و مراقبت از آن‌ها، بخشی از فرهنگ ایرانیان بوده است. ثبت ملی این درختان موجب می‌شود که توجه مسئولان و مردم به این درختان بیشتر و از اقدامات تخریبی مانند ساخت و ساز در حریم آن‌ها جلوگیری شود؛ همچنین حقابه طبیعی درختان محفوظ می‌ماند و از آن‌ها به عنوان بخشی از هویت فرهنگی و تاریخی روستاها نگهداری می‌شود. به تازگی ۱۲ درخت کهن‌سال در سه شهرستان طرقبه شاندیز جوین و خوشاب شناسایی و پرونده آن‌ها برای ثبت ملی شدن به میراث فرهنگی کشور ارسال شده است که تاحدودی قطعی شده و در آینده ثبت ملی کشور می‌شوند. درخت چنار «روستای دهبار» طرقبه شاندیز، ۸ درخت چنار روستاهای بید، دلک آباد، بیدخور و ارگ نوجوی از توابع شهرستان جوین و همچنین یک درخت ارس و دو درخت چنار در روستاهای نوروزی، عنابستان و نوده انقلاب از توابع شهرستان خوشاب در مسیر ثبت ملی قرار دارند.

مسئول ثبت آثار تاریخی و طبیعی اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی خراسان رضوی درباره مزایای ثبت ملی شدن درختان کهن‌سال گفت: با ثبت درختان کهن‌سال، مردم منطقه نگاه ویژه‌ای به این درختان پیدا می کنند و با جلوگیری از ساخت و سازهای غیرمجاز در حریم این درختان تاریخی از جایگاه خاصی در بین مسئولان برخوردار می‌شوند و هر کسی نمی تواند به سادگی آن‌ها را از بین ببرد. محمود طغرایی یکی از مزیت‌های ثبت درختان کهن‌سال و تاریخی را هویت بخشی به روستاها و توجه ساکنان منطقه به حفظ درختان بیان کرد و افزود: وقتی این درختان تاریخی حفظ و از آن‌ها مراقبت شود، برای تکثیر آن دسته از درختانی که قدمت چندصد ساله دارند، مشکلی وجود نخواهد داشت. از طرفی به دلیل موجود بودن بانک ژنتیکی در کشور مجبور نخواهیم شد از کشورهای دیگر برای کاشت درختان دارای اهمیت و تکثیر دانه‌هایشان اقدامی انجام دهیم.

عمر درختان

عمر درختان را بر اساس حلقه‌های زیستی تنه آن‌ها محاسبه می کنند. با توجه به مساعدت هوا و وفور آب در فصل بهار و تابستان، رشد تمامی گیاهان و از جمله درختان نیز زیاد می‌شود و سلول های زنده آن‌ها دارای تراکم کمتر، روشن‌تر و آوندهای بازتر است. در فصل زمستان با توجه به سرمای هوا رشد آن‌ها کند می شود و به خواب زمستانی می روند. سلول های آن‌ها دارای تراکم بیشتر، تیره‌تر و آوندها نیز بسته‌تر است. به این صورت هر حلقه زیستی درختان در ساقه آن‌ها معرف یک سال عمر آن‌هاست. از طرفی در خشکسالی‌ها رشد کلی درختان کم می شود و حلقه‌ها دارای رشد کمتری است. همچنین در زمانی که آلودگی در زمین و هوا زیاد می شود، آن‌ها از طریق برگ‌ها، ریشه‌ها و ساقه‌ها، این آلودگی را جذب و در خود ذخیره می کنند.

درخت چنار روستای دهبار

یکی از جاذبه های گردشگری بسیار دیدنی روستای دهبار واقع در شهرستان طرقبه شاندیز، درخت چناری است که عمر بالایی دارد. این درخت چنار به قدری اهمیت دارد و نزد اهالی این روستا ارزشمند است که مسجد جامع کنار آن را به نام مسجد چنار هم می شناسند. این درخت که به تازگی ثبت ملی کشور شده است، قدمتی بین ۸۰۰ تا ۹۰۰ سال دارد و اندازه دور تنه این درخت تاریخی هم ۱۴ متر است. رئیس اداره میراث فرهنگی و صنایع دستی شهرستان طرقبه شاندیز در این باره گفت: اقدامات مرمتی برای احیا و حفظ این درخت چنار در حال بررسی و انجام است. فرهاد قادرپناه در گفت‌وگو با خبرنگار ما افزود: خوشبختانه درخت چنار کهن‌سال روستای دهبار شهرستان طرقبه شاندیز در فهرست آثار ملی ایران قرار گرفته است و با توجه به کهن‌سال بودن و خالی شدن بخشی از تنه این درخت، اقدامات لازم برای ترمیم و نگهداری از این اثر ملی در دست بررسی و انجام است. وی اظهار کرد: درختان کهن‌سال که عمدتا نماد سرزندگی و قدمت روستاها به شمار می‌روند و نزد مردم از جایگاه و احترام خاصی برخوردارند، با هدف توجه به حفاظت و مراقبت از آن‌ها، ثبت ملی می‌شوند. وی همچنین با انتقاد از بی‌توجهی ساکنان برخی از روستاهای شهرستان خوشاب و مسافران به نگهداری این میراث‌های طبیعی کشور افزود: متاسفانه در گذشته به خصوص در اوایل انقلاب به دلیل بی اطلاعی ساکنان منطقه و با توجه به کمبود سوخت، بسیاری از درختان تاریخی در روستاها همچون درخت کهن‌سال «ارس» روستای نوروزی برای مصرف روستاییان قطع می شد.

۸ درخت کهن‌سال شهرستان جوین در انتظار ثبت ملی

درختانی با قدمت هزار ساله در خوشاب

در یک روز سرد زمستانی بعد از عبور از جاده‌های پرپیچ و خم کوهستانی در منطقه «دره‌یام» بخش مشکان از توابع شهرستان خوشاب برای تهیه گزارشی از یک درخت تاریخی به روستای زیبای «نوروزی» می رویم. دانه های سفید برف نشسته بر کوه های اطراف و در درختان باغ‌های روستای نوروزی، زیبایی خاصی را نمایان کرده است. اهالی روستا از کم‌آبی و بی‌توجهی مسئولان به این روستای تاریخی که دارای درختی قدیمی با قدمت بیش از ۱۰۰۰ سال است، شکوه و گلایه دارند.

یکی از اهالی قدیمی این روستا که اطلاعات خوبی از سابقه درخت کهن‌سال «ارس» دارد، می گوید: برآورد شده که قدمت درخت نوروزی به حدود ۱۴۰۰ سال قبل برمی گردد. رجبعلی ابهری با اشاره به ویژگی های تک درخت «ارس» در منطقه همیشه سرسبز نوروزی تصریح کرد: قطر این درخت حدود ۱۰ متر است. میوه آن دانه‌ریزی به اندازه یک نخود فرنگی است که قابل خوردن نیست. ولی در گذشته برخی، از این میوه برای مصارف خاص استفاده می کردند. وی اضافه کرد: درخت ارتفاع تخمینی این درخت تاریخی حدود ۲۱ متر است و حدود ۵۰۰ متر بالاتر از قنات این روستا رشد کرده و از برف، باران و نزولات آسمانی بهره می برد.

در ادامه به سراغ درختان دیگری در شرق شهرستان خوشاب رفتیم که دو درخت چنار کهن‌سال در روستاهای «عنابستان» و «نوده انقلاب» وجود دارد. دو درخت چنار با قدمت چندصد ساله بخشی از هویت و تاریخ این منطقه هستند. ارتفاع درخت چنار واقع در روستای «عنابستان» حدود ۱۰ تا ۱۵ متر و قطر تخمینی آن نیز حدود یک متر است. مسئول ثبت آثار تاریخی، طبیعی و حرایم اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی خراسان رضوی درباره درختان کهن‌سال شهرستان خوشاب گفت: در شهرستان خوشاب ۲۰ درخت کهن‌سال با قدمت زیاد وجود دارد که پیگیر ثبت ملی آن‌ها هستیم. محمود طغرایی با بیان این که برخی از روستاهای شهرستان خوشاب نظیر «نوده انقلاب» دارای چند درخت کهن‌سال با ظرفیت ثبت ملی شدن است، افزود: تاکنون درخت ارس کهن‌سال قشلاق روستای نوروزی، درخت چنار کهن‌سال قنات روستای عنابستان و درخت چنار کهن‌سال مسجد و درخت پسته کوهی کهن‌سال روستای عنبرستان به همراه درخت چنار کهن‌سال قنات زوی روستای نوده انقلاب در شهرستان خوشاب، مراحل اولیه ثبت ملی شدن در فهرست میراث طبیعی کشور را طی کرده‌اند. وی با اشاره به جلسه اولیه مورخ ۲۲ آبان امسال در تهران که برای بررسی ثبت این درختان و درختان دیگری از خراسان رضوی برگزار شد، افزود: هم‌اکنون ثبت نهایی این درختان مطرح و روند بررسی تایید آن‌ها در فهرست آثار طبیعی کشور طی شده است، ولی برای تکمیل پرونده به اطلاعات دقیق‌تر دیگری نیز نیاز است که به زودی به تهران ارسال خواهد شد.

چنارهای روستای بید

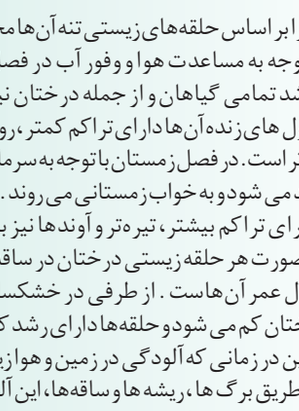

«بید»، روستای کوچکی است که در پایه کوه‌های جغتای و در کنار جاده مواصلاتی سبزوار - جوین جای دارد. این روستا سه اصله درخت چنار کهن‌سال دارد که عمر چنارپای قنات بیش از ۵۰۰ سال است و همچنان در حال رشد و نمو است. این چنار که هم اکنون در میان راه روستایی (خیابان) قرار دارد، قطری بیش از دو و نیم متر و ارتفاعی حدود ۱۲ متر دارد که در روزهای گرم محلی برای نشستن جوانان و سالخوردگان است. درخت چنار دوم این روستا در ادامه مظهر قنات و در کنار بوستان روستا جای دارد. در کنار آن نیز درخت توت کهن‌سالی با عمری حدود ۳۰۰ سال خودنمایی می کند. این درخت دارای ارتفاعی حدود ۱۵ متر و قطر تنه آن هم حدود دو متر است. درخت کهن‌سال دیگر کنار استخر بید محل ذخیره آب قنات روستا قرار دارد که سرسبزی و طراوت را مدیون آب دایمی قنات است. عمر این درخت حدود ۳۵۰ سال است و حدود دو متر قطر و ۱۲ متر ارتفاع دارد.

چنار روستای دلک آباد

درخت چنار روستای دلک آباد عمری حدود ۲۰۰ سال دارد. اما متاسفانه به دلیل حاصلخیز نبودن خاک، رشد مناسبی نداشته است. قطر آن حدود ۱۷۰ سانتی‌متر و ارتفاع آن نیز حدود ۱۱ متر است. این درخت کهن‌سال تاکنون چندین بار دچار صاعقه شده و شاخه های جانبی خود را از دست داده، اما دوباره رشد و نمو خود را از سر گرفته است.

چنار بی بی مریم

امامزاده بی بی مریم در جنوب روستای «ارگ نوجوی» قرار دارد. در دره این روستا که بسیار با صفا و زیباست، درختان کهن‌سال زیادی وجود دارد که تا ۴۰۰ سال عمر دارند. بنای امامزاده به صورت یک مربع چهارطاقی با گنبدی مخروطی شکل در بالای آن است و در تابستان پذیرای گردشگران و زائران است. بیشتر درختان این دره گردو و چنار هستند. یکی دو اصله درخت توت معمر نیز دیده می شود.

چنار بیدخور

درختان کهن‌سال روستای بیدخور شامل یک جفت چنار است که یک چنار با عمری بیش از ۵۰۰ سال در ابتدای مظهر قنات واقع شده است. این چنار در بین اهالی به نام چنارپای قنات معروف است و حدود سه متر قطر دارد که متاسفانه بخش اعظم ساقه آن به علت عملیات راه‌سازی پر شده است و فقط از طرف باغ کنار راه روستایی قابل رویت است. ارتفاعی در حدود ۱۳ متر دارد و هنوز هم در حال رشد است و سایه‌سار خود را بر سر رهگذران نثار می کند. چنار دیگر، سنی در حدود ۳۰۰ سال دارد. اما به گفته یکی از اهالی کتیبه ای برای این چنار وجود دارد که این چنار را به نام چنار رمضانعلی معرفی می کند. این کتیبه مربوط به حدود ۱۸۰ سال پیش است. این چنار با حدود دو متر قطر و ۱۱ متر ارتفاع، خوشبختانه هنوز رشد بسیار خوبی دارد. پوسته شفاف آن نشان‌دهنده رشد عالی آن است.

درختان کهن‌سال ارگ نوجوی

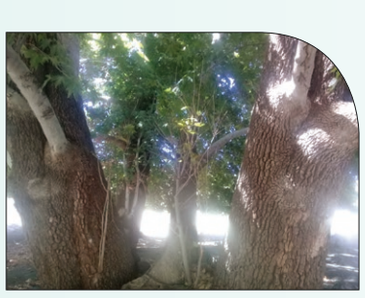

روستای «ارگ نوجوی» تاریخ شفاهی دارد که نسل به نسل روایت شده است. این روستا دارای دره ای بسیار زیبا و با درختان درهم تنیده است که امامزاده بی بی مریم را در میان گرفته و دارای درختان گردو، چنار و توت است که اکثر این درختان، کهن‌سال و دارای گستره بسیار زیاد سایه هستند؛ از این رو هوا و فضای بسیار مطبوع و دلپذیری را در فصل بهار و تابستان به وجود می آورند. بالاتر از آن سه درخت چنار خودنمایی می کنند که به نام عزیز چنار شناخته می شوند. درخت چنار کهن‌سال مظهر قنات روستای ارگ نوجوی واقع در مرکز این روستا و با عمری حدود ۷۰۰ سال و قطری بیش از سه متر است که متاسفانه حدود دو متر از آن در سال های اخیر به دلیل اجرای طرح هادی روستایی به زیر خاک رفته است.

درخت چنار جزندر

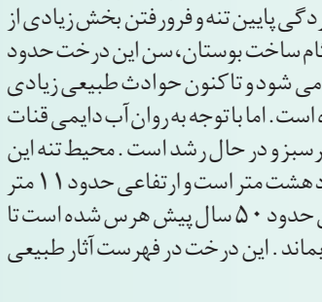

نام روستای «جزندر» یا در بیان عامه «گز اندر»، برگرفته از واژه گز (درخت گز و اندر به عنوان پسوند مکانی، به معنای جایگاه درختان گز) است که با ورود زبان عربی به کشور معرب شده و به عنوان جزندر شناخته می‌شود.

قنات جزندر از دره های جنوبی مشرف به روستا جاری می شود و مظهر قنات هم اکنون در داخل روستا قرار گرفته است. یک درخت چنار در کنار مظهر قنات وجود دارد که به نام چنار دم قنات شناخته می شود. با عنایت به گستردگی پایین تنه و فرورفتن بخش زیادی از آن در میان ماسه ها در هنگام ساخت بوستان، سن این درخت حدود ۷۰۰ تا ۸۰۰ سال برآورد می شود و تاکنون حوادث طبیعی زیادی مانند صاعقه را تجربه کرده است. اما با توجه به روان آب دایمی قنات خوشبختانه هنوز کاملا سرسبز و در حال رشد است. محیط تنه این درخت در قطع پایین حدود هشت متر است و ارتفاعی حدود ۱۱ متر دارد. شاخه های اصلی آن حدود ۵۰ سال پیش هرس شده است تا در برابر باد و توفان پا برجا بماند. این درخت در فهرست آثار طبیعی ملی ثبت شده است.

اصلاحیه آگهی مزایده غیر منقول شماره ۲۰۰۱۰۹۰۸۹۲۰۰۰۰۰۱
(شماره مزایده مرجع) ۱۱۳

شهرداری سرخس در تاریخ ۱۴۰۱/۱۰/۰۵ آگهی **مزایده فروش چهار قطعه زمین** خود را که در بلوار مصلی قرار دارد از طریق مزایده عمومی و با بهره گیری از سامانه تدارکات الکترونیکی دولت(WWW.setadiran.ir) و با شماره مزایده ۲۰۰۱۰۹۰۸۹۲۰۰۰۰۰۱ به صورت الکترونیکی در روزنامه خراسان رضوی منتشر نموده است.

لذا تاریخ های درج شده در آن به شرح ذیل اصلاح می گردد.

تاریخ انتشار در سامانه : ۱۴۰۱/۱۰/۰۵ ساعت ۸:۰۰
مهلت دریافت اسناد مزایده : ۱۴۰۱/۱۰/۱۹ ساعت ۸:۳۰
تاریخ بازدید : ۱۴۰۱/۱۰/۰۵ لغایت ۱۴۰۱/۱۰/۲۸ روزانه از ساعت ۹ تا ۱۲
مهلت ارائه پیشنهاد : ۱۴۰۱/۱۰/۰۵ ساعت ۸:۰۰ لغایت ۱۴۰۱/۱۰/۲۹ ساعت ۸:۳۰
تاریخ بازگشایی : ۱۴۰۱/۱۱/۰۱ ساعت ۹
تاریخ اعلام به برنده : ۱۴۰۱/۱۱/۰۱ ساعت ۱۰:۲۰

شهرداری سرخس

۱۴۰۱۰۰۱۷۳۸/م